

Aan het
college van burgemeester en wethouders
van Alphen aan den Rijn

REKENKAMERCOMMISSIE

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: rekenkamercommissie@aadr.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

Datum

--

2017/

1 december 2017

Inlichtingen bij

Doorkiesnummer

Bijlage(n): 1

Mevrouw Drs. L. Los – Kuzee

Tel: (0172) 464717

Onderwerp

Rekenkamercommissie Alphen aan den Rijn

Nieuw en Anders

Geacht college,

De rekenkamercommissie heeft op verzoek van de gemeenteraad onderzoek gedaan naar de effecten van Nieuw en Anders op het samenspel tussen gemeente en gemeenschap. De bevindingen van het onderzoek zijn vandaag in de vorm van een essay aangeboden aan de gemeenteraad. Bijgaand ontvangt u daarvan ter kennisname een afschrift.

Er gaat veel goed bij het Nieuw en Anders-werken. Tijdens het onderzoek zagen we mooie voorbeelden van een betere interactie tussen gemeente en inwoners. Het onderzoek heeft echter ook een aantal bevindingen opgeleverd die bruikbaar zijn voor de verdere ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie wat betreft het gedachtegoed van Nieuw en Anders. Die bevindingen en bijbehorende suggesties willen we hierbij graag met u delen.

- a. De belangrijkste bevinding is dat het begrip Nieuw en Anders door raadsleden, ambtenaren, collegeleden en inwoners vaak verschillend wordt uitgelegd. Omdat daarover niet wordt gesproken, kan verwarring ontstaan ten aanzien van de wederzijdse verwachtingen en rolopvattingen.
Suggestie: organiseer – bij voorkeur aan de hand van praktijksituaties – het gezamenlijke gesprek over wat Nieuw en Anders is of kan zijn, en wat daarbij passende rollen en vormen van samenwerking zijn. Het is aan te raden dit gezamenlijk – inwoners, raadsleden, ambtenaren, collegeleden – nader uit te werken, toe te passen en uit te proberen: elkaars wereld leren kennen. Het college zou hierin het voortouw kunnen nemen.
- b. Alphen aan den Rijn bestaat uit wijken en dorpen die fors van elkaar verschillen. Zowel qua historie en cultuur als qua mogelijkheden en beschikbare vaardigheden (ook wel burgerkracht genoemd). Aanbestedingen in zowel het sociale als fysieke domein houden nog onvoldoende rekening met die verschillen in burgerkracht. Dat frustreert het Nieuw en Anders samenwerken, zeker daar waar de burgerkracht minder sterk ontwikkeld is.

Suggestie: Zorg bij het aanbesteden, bijvoorbeeld in de voorwaarden, dat de dienstverlening recht doet aan de lokale verschillen en monitor dat in de uitvoering. Zorg er ook voor dat de interne organisatie zich voldoende bewust is van die grote verschillen en daar ook bij beleidsontwikkeling en -uitvoering rekening mee houdt.

- c. Nieuw en Anders denken en handelen is binnen de gemeentelijke organisatie nog geen gemeengoed. Ambtenaren met veel contacten met inwoners zijn daar verder in dan ambtenaren die deze contacten minder vaak hebben. Er lijkt een zekere scheiding te bestaan tussen de frontlijn en de tweede lijn in de gemeentelijke organisatie. Bewoners zeiden tijdens dit onderzoek letterlijk: we geven het wel mee aan de gebiedsadviseurs, maar die krijgen het intern toch niet voor elkaar.
Suggestie: zorg ervoor dat de hele organisatie het gedachtegoed van Nieuw en Anders omarmt en zich eigen maakt.
- d. De rol van (sommige) gebiedsadviseurs lijkt deels te bestaan uit het heen en weer pendelen tussen hun gebied en de gemeentelijke organisatie. Zij zijn de brug tussen gebied en de gemeentelijke organisatie. Dat past in hun werk, daarmee houden zij echter ook in stand dat de ambtenaren die gaan over beleid, beheer en uitvoering niet altijd voldoende en/of direct communiceren met de inwoners. Dat laatste zou in het kader van Nieuw en Anders juist wel wenselijk zijn. We hebben in het onderzoek gezien dat wanneer dat wel gebeurt, dat enorm helpt om samen oplossingen te vinden.
Suggestie: bevorder dat ambtenaren van beleid, beheer en uitvoering direct in contact (kunnen) komen met inwoners, en vice versa. Dit kan onder meer worden bevorderd door de gebiedsadviseurs de ruimte en mogelijkheid te geven om de ambtenaren van beleid, beheer en uitvoering direct in contact te brengen met de betrokken inwoners.
- e. Nieuw en Anders maakt het werk van de gemeentelijke organisatie minder planbaar. Het is vooraf niet bekend waar initiatieven zullen opborrelen en op welke thema's. Dat vraagt van de gemeentelijke organisatie veel flexibiliteit in denken en handelen, maar ook in budgetten en soms in kaders. Dit om te voorkomen dat er steeds 'nee, kan niet' of 'nee, het past niet in het budget' of 'nee, dat staat haaks op het beleid' gezegd moet worden.
Suggestie: Maak ruimte om te experimenteren. Dit kan door een aantal praktijkcasussen die zich aandienen te volgen in een 'community of practice'. Dit is een leerwerkgroep van betrokkenen die kennis en praktijkervaring deelt en tot slimmere oplossingen of aanpakken komt.

Tot slot

Nieuw en Anders verdient – als waardevolle manier om gemeente en gemeenschap te verbinden – verdere ontwikkeling en uitwerking. Wij hopen uw college met deze suggesties daarvoor handvatten te hebben geboden en zien uit naar uw reactie.

Met vriendelijke groet,
de voorzitter van de rekenkamercommissie

Mevrouw drs. G. Schreven

Bijlage: Essay "Elkaars wereld leren kennen"